

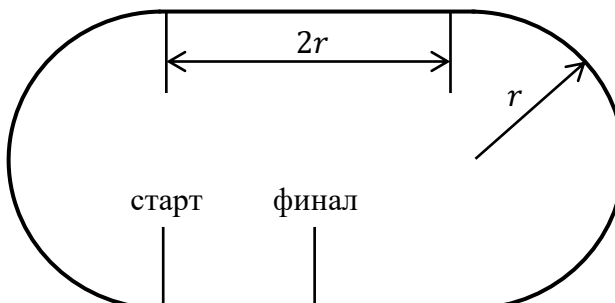
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ФИЗИКА

Русе, 06 април 2019 г.

Тема за 8. клас (втора възрастова група)

Задача 1. Мотоциклети.

Мотоциклетна писта има форма на стадион. Тя съдържа две полуокръжности с радиус $r = 200$ m и два прави отсечки с дължина $2r$. Стартът е в началото на едната права отсечка, а финалът – в средата на същата отсечка. Посоката на обикаляне е обратна на часовниковата стрелка.

Два мотоциклета се състезават по

пистата. В участъците със завои те се движат със скорост $v_0 = 144$ km/h. Стартът е „летящ“ със скорост v_0 . През първата половина на правите участъци първият мотоциклет се движи равноускорително с ускорение a_1 , като достига максимална скорост $v_1 = 180$ km/h. През втората половина на правите участъци той се движи равнозакъснително със същото по големина ускорение a_1 , като намалява скоростта си отново до v_0 .

а) Изчислете ускорението a_1 . [2 т.]

б) Изчислете времето T_1 за една обиколка на първия мотоциклет. [2 т.]

Вторият мотоциклет прави една обиколка за време $T_2 = 47,0$ s. По правите участъци се движи по същия начин, но с друго по големина ускорение a_2 .

в) Изчислете максималната скорост v_2 на втория мотоциклет. [1,5 т.]

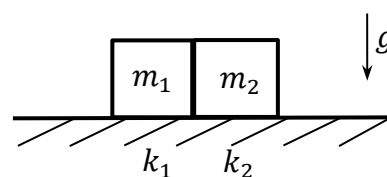
г) Изчислете ускорението a_2 , с което вторият мотоциклет се движи по правите участъци. [1,5 т.]

След като направи 10 пълни обиколки, вторият мотоциклет финишира.

д) Къде по пистата се намира в този момент първият мотоциклет (направете схема и отбележете мястото) и с каква скорост v_3 се движи? [3 т.]

Задача 2. Хлъзгащи се тела.

Две тела с форма на кубчета се хлъзгат по хоризонтална повърхност. Земното ускорение е g . Масата на първото тяло е m_1 , а на второто е m_2 . Коефициентът на триене на първото тяло с повърхността е k_1 , а на второто тяло с повърхността е k_2 , като $k_1 > k_2$. Ако първото тяло се хлъзга свободно по повърхността, то се движи с ускорение a_1 . Ако второто тяло се хлъзга свободно по повърхността, то се движи с ускорение a_2 . Ако двете тела се движат свободно по повърхността, като са допрени и първото тяло е пред второто, те се движат с ускорение a .

а) Получете формула как a зависи от a_1 , a_2 , m_1 и m_2 . [3 т.]

б) Получете формула за силата T , с която второто тяло натиска първото, когато се хлъзгат свободно заедно. Формулата да съдържа само a_1 , a_2 , m_1 и m_2 . [2 т.]

Измерва се спирачният път на телата при една и съща начална скорост. Първото тяло изминава път s_1 , докато спре; второто – s_2 . Когато двете тела се движат заедно, допрени едно до друго, и първото е преди второто, спирачният път е s .

в) Получете формула как s зависи от s_1 , s_2 , m_1 и m_2 . [3 т.]

г) Получете формула как зависи отношението на масите $x = \frac{m_1}{m_2}$ от отношенията на спиралните пътища $y = \frac{s_2}{s_1}$ и $z = \frac{s}{s_1}$. Каква е стойността на x , ако $y = 3$ и $z = 2$? [2 т.]

Задача 3. Капка и мехурче.

Когато тяло се движи сравнително бавно в среда (газ или течност), на него му действа сила на съпротивление, която е пропорционална на скоростта му. Ако тялото има сферична форма, силата е $F = 6\pi\eta r v$, където r е радиусът на тялото, v – неговата скорост, а η се нарича вискозитет на средата.

а) Каква е мерната единица на вискозитета η ? [1 т.]

Мехурче въздух с радиус r изплава в бутилка с олио с постоянна скорост. Плътноста на олиото е ρ_0 , земното ускорение е g , вискозитетът на олиото е η .

б) Получете формула за скоростта v на мехурчето. Плътноста на въздуха е много по-малка от плътността на олиото. [2 т.]

Капка вода с радиус r потъва в бутилка с олио с постоянна скорост. Плътноста на водата е ρ .

в) Получете формула за скоростта v_1 на водната капка. [2 т.]

г) Нека мехурчето въздух и водната капка имат равни радиуси. Скоростта на мехурчето е $v = 29$ mm/s, а на капката – $v_1 = 2,5$ mm/s. Изчислете плътността ρ_0 на олиото. Плътноста на водата е $\rho = 1,00$ g/cm³. [2 т.]

д) Изчислете вискозитета η на олиото, ако радиусът на мехурчето е $r = 1,00$ mm. Земното ускорение е $g = 9,8$ m/s². [2 т.]

е) Изчислете с каква скорост v_2 ще изплава мехурче с два пъти по-малък радиус. [1 т.]

Обем на кълбо: $V = \frac{4}{3}\pi r^3$